

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/224/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212225016
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4212225016.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpený Advokátskou kanceláriou ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Justičná 9, proti odporkyni: F. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., O. XXX, o zaplatenie 1.227,91 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 13. mája 2013 č. k. 8C/32/2013-54, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporkyni domáhal zaplatenia sumy 1.227,91 eura. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že účastníci dňa 17. 09. 2007 uzavreli úverovú zmluvu, ktorá bola vyhotovená na štandardnom, formulárovom tlačive, kde sú uvedené aj úverové zmluvné podmienky a z ktorej vyplýva, že odporkyňa ako klient požiadala o úver vo výške 6.291,- Sk na kúpu motorovej píly. Úver mala splatiť ôsmymi mesačnými splátkami po 921,- Sk, pri zaplatení hotovosti 699,- Sk, pri ročnej priemernej miere nákladov 54,70 %. Podľa hlavy 8. zároveň účastníci uzavreli zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s vydaním úverovej karty navrhovateľa v zmysle ustanovení hlavy 8-11 Úverových zmluvných podmienok s úverovým rámcom 15.000,- Sk, kde sa uvádza, že právne následky zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru nastanú zaslaním a doručením úverovej karty spolu s výzvou o jej aktivácii. Súd prvého stupňa právne rozhodol podľa § 23a ods. 1, 2 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Ďalej uviedol, že tlačivo úverovej zmluvy obsahuje aj predtlač s vopred navrhovateľom naformulovaným textom, tlačným malým písmom, podľa ktorého podpísaním zmluvy o spotrebiteľskom úvere súčasne sa uzatvára aj zmluva o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom 15.000,- Sk bez uvedenia konkrétnych mesačných splátok. Vzhľadom na spôsob vyhotovenia predmetnej úverovej zmluvy, ako aj jej štylizáciu, je dôvodné predpokladať, že odporkyňa v postavení priemerného spotrebiteľa ani nemohla vedieť, že spolu s úverovou zmluvou uzatvára i ďalší záväzkový vzťah s navrhovateľom a to zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru. Podľa názoru súdu prvého stupňa je teda zrejmé, že odporkyňa nemala vôľu takúto zmluvu uzavrieť, a preto nie je uzavretá zo strany odporkyne slobodne a vážne, a tak je neplatným právnym úkonom podľa § 37 ods. 1 OZ. Navrhovateľ nepredložil dôkazy na preukázanie, že medzi účastníkmi bola uzatvorená platná zmluva o poskytnutí spotrebiteľského revolvingového úveru. Dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa. Súd prvého stupňa konštatoval, že medzi účastníkmi nedošlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere, preto odporkyni nemohol vzniknúť záväzok z tohto neexistujúceho zmluvného vzťahu. Poukázal na ustanovenie § 4 ods. 1, 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré presne stanovuje aké náležitosti musí mať zmluva o spotrebiteľskom úvere. Uviedol, že návrh zamietol z dôvodu, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alebo napadnutý rozsudok zmeniť a návrhu vyhovieť. Namietal neúplné zistenie skutkového stavu, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že navrhovateľ s odporcom uzavreli Úverovú zmluvu. Medzi bodom 60. a 61. zmluvy, nachádzajúcim sa na prvej strane je výslovne uvedené, že odporca s navrhovateľom uzatvára Zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I. a Zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru II. Na základe ZRÚ I. poskytol odporcovi revolvingový úver s úverovým rámcom vo výške 1.493,73 eura a vydal a zaslal odporcovi úverovú kartu spolu s Metodickou príručkou, ktorá obsahovala platný Sadzobník poplatkov a odmien. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Úverové podmienky, ktoré v originálnom dokumente začínajú na rube úverovej zmluvy a pokračujú na ďalšom liste pevne spojenom s úverovou zmluvou, a teda tvoria jeden dokument. V bode 2. zmluvy odporkyňa svojím podpisom potvrdila, že bola oboznámená s týmito podmienkami, sú jej zrozumiteľné a považuje ich za dostatočne určité a podpisom zmluvy prejavila súhlas byť nimi viazaná. Úverová zmluva a úverové podmienky tvoria jeden celok. Záver súdu, že nepreukázal platné uzavretie zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, je nesprávny. Podľa § 3 Hlavy 8 Úverových podmienok, zmluva o revolvingovom úvere I. sa stáva platnou podpisom úverovej zmluvy a účinnou okamžikom prvého čerpania finančných prostriedkov prostredníctvom úverovej karty, a to po jej riadnej a včasnej aktivácii. Aktivácia karty sa uskutočňuje telefonicky, pričom tento telefonát je uskutočnený z iniciatívy odporkyne, preto nemôže existovať pochybnosť o slobodnej a vážnej vôli odporkyne vstúpiť do zmluvného vzťahu s navrhovateľom. Pokiaľ ide o náležitosti zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, súd ich v rozsudku uvádza bez čohokoľvek ďalšieho. Z povahy revolvingového úveru je však zrejmé, že v tomto prípade nie je priamo a vopred možné určiť výšku ročnej percentuálnej miery nákladov, ako aj ďalšie údaje závislé od výšky čerpanej sumy, pretože sa úver v rámci poskytnutého úverového rámca čerpá na základe vôle odporcu, a tým sa aj menia údaje relevantné pre výpočet RPMN. Pri revolvingovom úvere nie je možné napríklad určiť ani výšku nákladov, nakoľko je len na vôli odporkyne, akú sumu z úverovej karty vyčerpá. Podľa jeho názoru, zmluva o revolvingovom úvere I. obsahuje zákonné náležitosti, ktoré sú uvedené v úverových podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, alebo v Sadzobníku. Ak by bol súd toho názoru, že zmluva neobsahuje zákonom stanovené náležitosti, je však zrejmé, že revolvingový úver poskytnutý bol, a preto je zmluva o revolvingovom úvere, platná. Ak je súd toho názoru, že je neplatná, potom sa odporkyňa minimálne bezdôvodne obohatila na úkor navrhovateľa, keďže čerpala sumu 1.475,19 eura a vrátila 694,72 eura. Výpočet žalovanej sumy bol zrejmý z návrhu, i z dvoch podaní navrhovateľa, doručeným súdu ešte pre začatím pojednávania, preto tvrdenie súdu o nezrozumiteľnom výpočte žalovanej sumy neobstojí.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, čím bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom a z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Súd je povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 OSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V danej veci navrhovateľ uzatvoril s odporkyňou úverovú zmluvu dňa 17. 09. 2007, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 6.291,- Sk. Navrhovateľ predložil spolu s úverovou zmluvou aj Úverové zmluvné podmienky, kde v Hlave 8. s názvom Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru I. sa uvádza, že popri úverovej zmluve účastníci sa dohodli aj na uzatvorení zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, na základe ktorej klientovi - odporkyňi vzniká právo na poskytnutie revolvingového úveru, opakovaným čerpaním prostredníctvom úverovej karty v rámci úverového rámca 15.000,- Sk. Ďalej sa v uvedenej Hlave 8. uvádza, že zmluva sa stáva platnou podpisom zmluvy a účinnou okamžikom prvého čerpania finančných prostriedkov. V Hlave 8. Úverových podmienok sú uvedené ďalšie základné podmienky revolvingového úveru, v Hlave 9. sú uvedené podmienky čerpania a splácania úveru, v Hlave 10. sú základné údaje ohľadne úverovej karty a v Hlave 11. podmienky používania úverovej karty.

V návrhu navrhovateľ uviedol, že odporkyňu vyzval na splatenie celého zostatku úveru v sume 1.457,91 eura. V ďalšej časti uviedol, že eviduje voči odporkyňi dlh vo výške 1.227,91 eura, ktorú sumu žiadal v petite návrhu od odporkyne zaplatiť. Navrhovateľ faxovým podaním došlým súdu prvého stupňa dňa 13. 05. 2013 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní dňa 13. 05. 2013 a zároveň uviedol, že žiada zaplatenie sumy 1.227,91 eura (bez úrokov z úveru), ktorá predstavuje rozdiel čerpaného úveru vo výške 1.475,19 eura a sumy, ktorú odporkyňa uhradila vo výške 247,28 eura.

Odvolací súd na základe preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa dospel k záveru, že prvostupňový súd si vôbec neujasní, o aký právny vzťah medzi účastníkmi konania ide. Je nesporné, že navrhovateľ poskytol odporkyňi finančné prostriedky, ktoré odporkyňa nevrátila v plnom rozsahu.

Súd prvého stupňa bol toho názoru, že medzi účastníkmi konania nedošlo k uzatvoreniu platnej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru z dôvodu, že text zmluvy o revolvingovom úvere je zaradený do textu úverovej zmluvy (základnej), drobným písmom, a preto odporkyňa nemohla vedieť, že uzatvára aj zmluvu o revolvingovom úvere a nemala teda vôľu takúto zmluvu uzavrieť. K uvedenému záveru súd prvého stupňa dospel iba na základe tej skutočnosti, že ide o text písaný drobným písmom. Inými okolnosťami sa súd prvého stupňa nezaoberal a nevyporiadal. V prvom rade mal posudzovať formálne podmienky existencie a platnosti právneho úkonu - zmluvy o revolvingovom úvere a vyporiadať sa okamihom vzniku právneho úkonu a jeho platnosti v tomto smere. Až následne mohol posudzovať materiálne stránky právneho úkonu, t. j. okrem iného i vôľu odporkyne uzavrieť zmluvu o revolvingovom úvere. Vzhľadom k tomu, že odporkyňa sa na pojednávanie nedostavila, nemal súd prvého stupňa jej vyjadrenie ohľadne skutočnosti, či vedela, že zároveň s úverovou zmluvou uzatvára i zmluvu o revolvingovom úvere a či mala vôľu takúto zmluvu uzatvoriť.

Ak by došlo medzi účastníkmi k platne uzatvorenej zmluve o poskytnutí revolvingového úveru, daný vzťah medzi účastníkmi konania by bolo potrebné posudzovať v zmysle zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platnom v čase uzatvorenia zmluvy. Spory týkajúce sa zmlúv o spotrebiteľských úveroch sú občianskoprávnymi vecami. Podstata spoločenského vzťahu založeného poskytnutím spotrebiteľského úveru je občianskoprávna vec. Vzťah medzi účastníkmi konania je potrebné preto posudzovať ako občianskoprávny vzťah i s poukazom na ust. § 52 ods. 1 OZ platného v čase uzatvorenia zmluvy. Medzi spotrebiteľské zmluvy neboli síce zaradené zmluvy o úvere, a až novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 379/2008 Z. z. v § 52 ods. 1 OZ definovala spotrebiteľskú zmluvu ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa týka aj právnej úpravy zmlúv, ktoré dodávatelia uzatvorili so spotrebiteľmi pred nadobudnutím účinnosti zák. č. 150/2004 Z. z. Režim týchto zmlúv sa upravuje ust. § 879f ods. 3, 4 OZ. Pokiaľ ide o zák. č. 250/2007 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2008, nahradil ust. § 52 OZ novým znením, prechodné ustanovenie, ktoré zavádza nepravú spätnú pôsobnosť tohto zákona, a je obsiahnuté v ust. § 879j OZ. V tejto časti poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Ústavného

súdu Českej republiky I ÚS 342/09 zo dňa 15. 06. 2009 a nález Ústavného súdu Českej republiky II ÚS 3/06, kde Ústavný súd Českej republiky zaujal názor, že vnútroštátne orgány nie sú zbavené povinnosti eurokonformného výkladu domáceho práva implementujúceho príslušný komunitárny predpis pred vlastným prístupom štátu do EÚ a že pri aplikácii domáceho práva implementujúceho komunitárne právo treba prihliadať k normám komunitárneho práva.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy (17. 09. 2007) spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 2 písm. a/ Zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b/ Zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Za situácie, ak bol súd prvého stupňa toho názoru, že zmluva o revolvingovom úvere uzavretá medzi účastníkmi konania je neplatná (bez ohľadu na dôvod neplatnosti), potom sa mal zaoberať posúdením právneho vzťahu medzi účastníkmi konania z hľadiska iného právneho posúdenia, ktoré bol oprávnený sám prekvalifikovať. Nemožno prisvedčiť súdu prvého stupňa, že medzi účastníkmi konania nie je žiadny právny vzťah a odporkyňa nemá voči navrhovateľovi žiadny záväzok. Pokiaľ navrhovateľ poskytol odporkyňi finančné prostriedky a odporkyňa ich navrhovateľovi nevrátila, prinajmenšom došlo u nej k bezdôvodnému obohateniu podľa § 451 ods. 1 OZ titulom plnenia bez právneho dôvodu (plnenia z neplatnej zmluvy) a to v časti sumy, ktorú navrhovateľovi z poskytnutej sumy nevrátila.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, preto

napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní sa súd prvého stupňa bude riadiť právnym názorom odvolacieho súdu, bude sa zaoberať všetkými vytknutými nedostatkami a svoje nové rozhodnutie zdôvodní v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.